

LIPA 2010 - I

Vrienden van Slovenië
Zvečanje srcašček Slovenije

Združenje prijateljev
Slovenije

Vereniging Vrienden
van Slovenië

PREŠERNOV DAN, 7. FEBRUAR 2010.....	6
PREŠEREN DAG, 7 FEBRUARI 2010.....	7
SLOVENSKE URICE V HAAGU	9
SLOVEENSE UURTJES IN DEN HAAG.....	11
POT POD NOGE ALI – S KOLESOM PO SLOVENIJI	14
WANDELEND OF PER FIETS DOOR SLOVENIË	16
OBVEZNI IZBIRNI PREDMET	18
VERPLICHT BIJVAK.....	21
ČOKOLADNE MRVICE ZA NA POT.....	25
HAGELSLAG ALS REISCOMPAGNON.....	28
(PEŠ) PO KRASU	33
(TE VOET) TE KRAS.....	39
NOVI SLOVNIČNI PRIROČNIK.....	45
RECEPT – FRTALJA.....	46
RECEPT - FRTALJA	46
ŠALE.....	49

Spoštovani bralci in bralke,

Takole, malo pred počitnicami, Lipa na temo *potovanje*. Idejo smo dobili kar na sejmu pohodništva in kolesarstva v Amsterdamu, kjer smo na povabilo organizatorja sejma sodelovali kot neodvisni informatorji o počitnicah v Sloveniji. Njihovemu vabilu se je Združenje z veseljem odzvalo.

Sedmega februarja smo organizirali Prešernov dan in za lokacijo izbrali kar de Balie v Amsterdamu. Lepo število obiskovalcev si je ogledalo film in fotoreportažo ter sodelovalo v kvizu.

Naslednje prireditve ne smete zamuditi: **zbor članov in slovenski piknik 27 junija v Utrechtu**. Bolj pozno v juniju kot je navada, a skupina "Kraški komedijanti" iz Sežane je ravno takrat na Nizozemskem in nas bo s pesmijo in besedo popeljala na sončno stran Alp, nato pa sledijo pristne slovenske dobrote. Najprej pa seveda zbor članov, predstavitev poročila za leto 2009 in načrtov za prihodnost. Želje in ambicije so kar velike, predvsem si želimo okrepiti komunikacijo navzven in organizirati srečanja, ki bi bila zanimiva tudi za širšo publiko. Odbor nujno potrebuje okrepitev, kdo je pripravljen sodelovati pri organizaciji aktivnosti? Kandidati se lahko javijo pri meni ali pri Tanji.

Najbrž ste že opazili, da je oblika Lipe spremenjena. Nataša Golob jo je uredila in se ji prisrčno zahvaljujem. Naj se ob tem vrnem na prejšnjo številko Lipe, ki je zaradi problemov s tiskom "izgubila" zunanjo podobo, za kar se opravičujem.

V tej številki so s prispevki sodelovale: Metka Dijkstra Murko, Marjeta Tomšič, Danica Novosel, Mojca Čušin in Metka Hagen. Najlepša hvala! (P.S.: tudi moški ste vabljeni k sodelovanju)

Želim vam lepe počitnice in upam, da se vidimo na pikniku.

Mojca Nodelijk Guštin

Geachte lezers,

Het is bijna vakantietijd en deze Lipa met als thema *reizen*, sluit hierbij goed aan. Dit idee hebben we gekregen tijdens de Fiets en wandelbeurs in Amsterdam, waar we op uitnodiging actief waren als onafhankelijke informanten over Slovenië.

Op zeven februari hadden we "Prešernov dan", oftewel culturele dag, georganiseerd in de Balie in Amsterdam. We hebben gekeken naar een film- en fotoreportage en nieuwe feiten over Slovenië geleerd tijdens een quiz. Het volgende evenement mag u niet missen: **ledenvergadering en sloveense picknick op 27 juni in Utrecht**. Het is wat later in juni dan dat u gewend bent, maar de sloveense groep "Kraški komedijanti" uit Sežana is dan in Nederland. Ze komen graag voor ons optreden om een echte sloveense sfeer te creëren. Dan zullen de sloveense specialiteiten nog lekkerder smaken. Maar eerst de ledenvergadering met het jaarverslag 2009 en de plannen voor de toekomst. Wensen en ambities zijn er. We willen de externe communicatie vergroten en activiteiten organiseren die interessant zijn voor het brede publiek. De bezetting van bestuur is minimaal, wie komt ons team versterken? De kandidaten kunnen zich melden bij mij of bij Tanja.

U hebt het vast gemerkt, Lipa is in een nieuw jasje gestoken. Nataša Golob is bereid om voortaan Lipa te ontwerpen. Bedankt Nataša! Nog even over de vorige uitgave van Lipa, wegens problemen met het drukken heeft het blad een deel van het uiterlijk verloren. Mijn excuses. Deze Lipa werd geschreven door de volgende dames: Metka Dijkstra Murko, Marjeta Tomšič, Danica Novosel, Mojca Čušin en Metka Hagen. Hartelijk dank.

Ik wens jullie een fijne vakantie en tot ziens op de picknick,
Mojca Nodelijk Guštin

PREŠERNOV DAN, 7. FEBRUAR 2010

Mojca Nodelijk Guštin

Ko sva s Tanjo razmišljali, kako bi letos zabeležili kulturni praznik, sva se domislili filmskega popoldneva in si za lokacijo izbrali kar prestižni "de Balie" v Amsterdamu.

"Kruhovo leto" je dokumentarni film produkcije RTV Ljubljana režiserja Amira Muratoviča. Film je popotovanje po Sloveniji, saj je bil sneman na vseh koncih Slovenije, popotovanje skozi čas, ker zavzema celo leto, popotovanje skozi običaje in navade, povezane s kruhom. Kar smo videli, so bili kruhi različnih oblik, še posebej oblike se zelo razlikujejo med seboj in so bili nekateri celo meni, ki sem odraščala v Sloveniji, nepoznani. Poleg tega smo videli nekaj

napotkov za pripravo kruha in zemljevid slovenskih običajev, nekateri poznani le v določeni regiji. Kruh nima samo hranilne vrednosti, ima tudi močno simbolično funkcijo. Nekateri običaji so povezani s katoliškimi prazniki, a njihov izvor je lahko mnogo starejši.

Joj, kako nam je zadišalo po kruhu... Nadaljeval je Dominic Swagenmakers, ki je lepote Novega mesta in okolice ujel v fotografski objektiv: pročelja hiš, hribovito pokrajino, skrivnostnost gozdov...

Goran Krmac je na konservatoriju v Groningenu končal študij jazz tube. Zaigral nam je nekaj znanih starejših in modernih slovenskih skladb, ki so prepoznavno, a nevsakdanje in zanimivo izvenele iz tube.

Končali smo s kvizom. Sestavili smo 15 trditvev, povezanih s Slovenijo. Kdor se je strinjal, je obsedel na stolu, kdor se ni strinjal, je vstal. Trditve so bile zgodovinskega, zemljepisnega, literarnega in glasbenega značaja. Po zaključku smo posedli še v avli ob kavici in potici in še kakšno rekli, potem pa se odpravili spet domov, na vse konce Nizozemske.

PREŠEREN DAG, 7 FEBRUARI 2010

Mojca Nodelijk Guštin

Toen we met Tanja aan het brainstormen waren hoe we dit jaar de viering van de culturele feestdag het beste vorm konden geven, dachten we aan een filmmiddag. Er werd gekozen voor de prestige locatie "de Balie" in Amsterdam.

We kozen voor de documentaire "Kruhovno leto" van Amir Muratovic uit 2006, een productie van de nationale televisie Slovenië. Het is een reis door Slovenië, een reis die verbonden is met verschillende gebruiken en gewoonten van brood.

Deze reis speelt zich af in een jaar, waarbij elk deel van Slovenië aan bod komt. Wat we zagen waren verschillende soorten en vormen van brood. Vooral de vorm kan sterk verschillen, ook waren er zelfs broden bij die voor mij nieuw en onbekend waren. Daarnaast gaf deze film ook enkele tips voor het maken van brood. Er was ook een kaart van de Sloveense gebieden waaruit blijkt, dat sommige gebieden alleen bekend zijn in één bepaalde regio. Brood is dus niet alleen een etenswaar, maar het heeft ook een sterke symbolische functie. Een aantal gebieden zijn verbonden met katholieke feesten, maar de oorspronkelijke bron zou best veel ouder kunnen zijn.

Met Dominic Swagenmakers hadden we een fotoreis gemaakt door Novo Mesto en omstreken. Hij wist het prachtige heuvellandschap, de gevels van huizen en mysterieuze bossen vast te leggen. En hier een mooie presentatie van te maken.

Goran Krmac leverde de muzikale bijdrage. Hij is net afgestudeerd op conservatorium in Groningen op Jazz tube. Niet een alledaags instrument, en zo klonken bekende oude en moderne Sloveense liederen net iets anders dan dat wat we gewend waren.

We eindigden met een quiz. We hebben

een 15-tal stellingen opgenoemd. Was men het er mee eens, dan bleven we zitten. Zo niet, dan gingen we staan. De stellingen hadden te maken met de geschiedenis, geografie, literatuur en muziek van Slovenië. Zo was deze quiz niet alleen leuk, maar ook leerzaam.

Na afloop hebben we nog even in de aula gezeten met koffie en potica en praatten we wat na. Na afloop vertrokken we weer naar alle uithoeken van Nederland.

SLOVENSKE URICE V HAAGU

Metka Dijkstra-Murko

Govori se, da na slovenskem veleposlaništvu straši. Pa ne ob polnoči, kot se spodobi in bi bilo moč pripisati kaki rajni Anni Pavlovni, ki bi bdela nad svojo ulico. Ob sobotah dopoldne se sliši rjojenje in topotanje in direndaj in glasno petje in in in...

Ta o hrupu velja za drugo nadstropje, tam se malčki v starosti od 1,5 do 5 let 'igrajo po slovensko'. Že udeležba na prvem srečanju marca je bila nad vsemi pričakovanji - kar enajst otrok so starši pripeljali od blizu in daleč, dve deklici celo iz Arnhem! Najprej so se spoznali med seboj in s 'teto' Meto, potem pa zarajali, da se je tresla hiša!

V prvem nadstropju pa poteka pri učiteljici Danici prava šola za otroke od petih let naprej. Nekateri že znajo dobro slovensko, drugi se pridno učijo in tretji komaj začenjajo. Učiteljica je zelo zadovoljna z njihovimi prizadevanji in za vsako uro posebej pripravi za njih primerne vaje. Seveda tudi tu ne gre brez igre in različnih aktivnosti, s katerimi otroci obnavljajo osnove jezika, vmes pa se še malo posladkajo. Dolej so se tako naučili pozdraviti, se predstaviti, šteti do 100 (nekateri tudi več), povedati, koliko je ura, ponovili so izraze

za dneve v tednu, mesece, letne čase, vremenske pojave in barve.

Tudi 'zgornja - ta glasna stranka' obravnava barve: pač s kockami, ki jih navdušeni malčki hitijo prebirati v košare enake barve. Najbolj vpadljiva je rdeča, zato so začeli z vsem, kar je rdeče. Na primer Rdeča kapica. Zgodbico so sedaj že nekajkrat brali, gledali, igrali z lutkami – pa se je kar ne morejo naveličati. 'Ta glavni' je hudobni volk. Ko je teta-voditeljica mislila, da bo naše dveletnike te strašne lutke mogoče malo strah, se je pošteno uštela: kar poljubčke so mu dajali, Rdeča kapica in babica pa sta dobili samo rokice! Najbolj so se zabavali med skrivanjem pod odejo, vmes pa do onemoglosti ponavljali RingaRingaRaja: v krogu najprej zelo glasno, pa prav potih, hitro in zelo počasi, spet prav na lažno, pa takoj spet s težkimi koraki. Domača naloga? Vaditi RingaRingaRaja seveda!

To je le droben utrinek s Slovenskih uric, ki so se poskusno to pomlad začele na pobudo mag. Danice S. Novosel, ki začasno živi v Haagu. Veleposlaništvo je gostoljubno odprlo vrata za ta srečanja, tajnica Breda Sikkens-Turšič pa je poskrbela za organizacijo in za obveščanje. Od staršev se je Metka Dijkstra-Murko prijavila za pomoč, potem pa je bilo treba zaradi velikega števila prijav otroke razdeliti v dve skupini in je prevzela 'igralno' skupino.

Mesečne Slovenske urice so za zdaj - vsaj kar se udeležbe tiče – velik uspeh. Otroci bodo ob priložnosti (na pikniku?!) sami povedali in pokazali, kaj so se naučili. Vprašanje pa je, kako naprej. Veleposlaništvo je starše obvestilo o možnosti rednega tedenskega pouka, ki bi ga omogočilo pristojno slovensko ministrstvo. V ta namen bi učiteljica iz Bruslja za otroke od treh let naprej prihajala v Haag, ta uradni pouk bi bil lahko le med tednom, popoldne ali zvečer. Za pouk med tednom bo zaradi drugih obveznosti, velikih razdalj in dobro

znane gneče na cesti zanimanja gotovo veliko manj. Že ob sedanjih mesečnih srečanjih ob sobotah posebno večji otroci občasno manjkajo zaradi drugih aktivnosti. Po drugi strani pa je malčkov preveč za eno skupino in prostori kljub neizmernemu gostoljubju veleposlaništva zanje niso primerno opremljeni.

Kakorkoli že, naslednjič se zaradi vseh počitnic in praznikov v maju na Slovenskih uricah srečajo šele zadnjo soboto. Potem pa bodo to poskusno šolsko leto konec junija sklenili na pikniku, ki ga prireja Združenje prijateljev Slovenije. Pridite pogledat – RingaRingaRaja pa tudi menda še/že znate!

SLOVEENSE UURTJES IN DEN HAAG

Metka Dijkstra-Murko

De praatjes gaan dat het op de Sloveense ambassade spookt. Maar niet om middernacht zoals het hoort en het werk zou kunnen zijn van de Anna Paulowna zalige die haar straat zou bewaken. Zaterdag s'ochtends is er gebrul en gestamp te horen en luid zingen en dansen en en en ...

Dat over het lawaai slaat op de tweede verdieping. Daar spelen de peuters van 1,5 tot 5 jaar 'op z'n Sloveens'. Al de opkomst op de eerste bijeenkomst eind maart was boven verwachtingen - 11 kleintjes hebben de ouders gebracht van heinde en verre, twee meisjes zelfs uit Arnhem! Eerst maakten ze kennis met elkaar en met 'tante' Meta en hierna gingen ze dansen dat het hele gebouw door elkaar werd geschud!

Op de eerste verdieping is bij juffrouw Danica de echte school voor de kinderen vanaf 5 jaar. Sommigen kunnen al

goed Sloveens, anderen leren het ijverig en de derden beginnen pas. De docente is heel tevreden met hun vorderingen en voor elke les bereidt ze voor hen aangepaste oefeningen voor. Natuurlijk gaat het ook hier niet zonder spelen en diverse andere activiteiten met welke de kinderen de basisbegrippen van de taal oefenen. En tussendoor is het tijd voor wat lekkers. Tot nu toe leerden ze groeten, zich voorstellen, tellen tot 100 (en verder!), vertellen hoe laat het is. Verder herhaalden ze de dagen van de week, de maanden, jaargetijden, weersverschijnselen en kleuren.

Ook de luide 'bovenburen' zijn bezig met kleuren: dan maar met de duploblokjes, die de enthousiaste peutertjes vlotjes sorteren in de mandjes met dezelfde kleur. Het meest opvallend is de rode, daarom begonnen ze met alles wat rood is. Bijvoorbeeld Roodkapje. Het verhaaltje hebben ze inmiddels al tig keer gelezen, geluisterd, gespeeld met de poppen – maar ze raken er niet moe van. De 'hoofdattractie' is de boze wolf. Toen de tante-leidster dacht, dat onze tweejarigen de angstaanjagende poppenkastwolf misschien wat eng zouden vinden, had ze het bij het verkeerde eind: hij kreeg kusjes, terwijl Roodkapje en oma zich slechts met een handje tevreden moesten stellen! De meeste lol hadden ze tijdens het verstoppertje onder ons picknickkleed en tussendoor hebben ze tot omvallen toe RingaRingaRaja herhaald: in de kring heel luid, dan muisjesstil, dan weer snel en dan heel laaaangzaam, opnieuw zachtjes en dan met hele zware stappen. Huiswerk? RingaRingaRaja oefenen natuurlijk!

Dat is slechts een klein indruk van de Sloveense uurtjes, die deze lente als proef zijn opgestart op initiatief van Danica S. Novosel, die tijdelijk in Den Haag verzeild geraakt is. De ambassade opende gastvrij de poorten voor deze bijeenkomsten, de secretaresse Breda Sikkens-Turšič zorgde voor de organisatie en voor de contacten met de ouders. Van

de ouders meldde Metka Dijkstra-Murko zich aan voor de assistentie, maar de animo was zo overweldigend dat ze gelijk een tweede, de 'speelgroep' moest overnemen.

De maandelijkse Sloveense uurtjes zijn – voor nu – een groot succes. De kinderen zullen bij gelegenheid (op de jaarlijkse barbecue?!) laten horen en zien wat ze hebben geleerd. De vraag is hoe verder. De ambassade heeft de ouders geïnformeerd over de mogelijkheid voor een reguliere wekelijkse school, die het betreffende Sloveense ministerie zou faciliteren. Voor de kinderen vanaf drie jaar zou er hiervoor een docente uit Brussel komen. Dit officieel onderwijs zou uitsluitend door de week, 's middags of 's avond plaats kunnen vinden. Wegens vele andere verplichtingen, grote afstanden en files zal de animo hiervoor zeker minder zijn. Aan de andere kant is de huidige speelgroep te groot en zou gesplitst moeten worden, hiervoor zijn de ruimtes in de zo gastvrije ambassade ook niet berekend.

Hoe dan ook, de volgende bijeenkomst is wegens de komende feestdagen en vakanties pas op de laatste zaterdag van mei. Hierna wordt dit eerste proefschooljaar eind juni afgesloten op de traditionele barbecue van de Vereniging vrienden van Slovenië. Kom gerust kijken – RingaRingaRaja kennen jullie (nog) wel!

UTRINEK Z INFORMATIVNEGA DNEVA

POT POD NOGE ALI – S KOLESOM PO SLOVENIJI

Metka Dijkstra-Murko

Če se je kdo z letošnjega Pohodniškega in kolesarskega sejma domov vrnil še s kakšnim vprašanjem o Sloveniji, si je pač sam kriv. Zadnji konec tedna v februarju so imeli v RAI Amsterdam morebitni obiskovalci Slovenije izjemno priložnost, da iz prve roke dobijo najboljše nasvete za nepozabne počitnice. Poleg 'uradne' stojnice Turistične zveze Slovenije je namreč na povabilo organizatorja naše Združenje prijateljev Slovenije mobiliziralo svoje člane, da so pohodnike in kolesarje prosvetlili o vsemogočih možnostih za počitnice na sončni strani Alp.

Če so hoteli ali ne – dolge vrste zavzetih informatorjev ni bilo mogoče spregledati. Tako v soboto kot nedeljo so se, opremljeni s prenosnimi računalniki, bogato ilustriranimi knjigami, letaki in idiličnimi plakati, trudili kar najboljše predstaviti domovino. Med njimi seveda 'stara garda' - znani obrazi dolgoletnih članov združenja, ki so se dve desetletji nazaj še 'borili' za priznanje naše nove države, pa tudi mladi, ki so na primer 'na začasnem študiju' na Nizozemskem. Vmes pa drugi tukaj živeči rojaki in njihovi družinski člani, ki sami redno počitnikujejo v rodnih krajih.

TUDI NAŠ VELEPOSLANIK LEON MARC SE JE PO SEJMU POPELJAL NA SLOVENSKEM ZLOŽLIVEM KOLESU.

Za konkretna vprašanja o nastanitvah in aranžmajih je bila pristojna 'uradna' stojnica. Vse drugo - povprečen Slovenec si težko predstavlja, kako dosledni so lahko radovedni Nizozemci - pa so se trudili odgovoriti informatorji. Vsak je znal največ povedati o 'svojem koncu' in/ali o svojem športu. Tudi 'naši' Nizozemci! Tako je Piet Kuijten - še preden je bil sploh prvič v Sloveniji - pred leti na maratonu v New Yorku srečal 'neke' Primorce. Sedaj se že leta srečujejo na počitnicah po celi Sloveniji, ki jo je tako rekoč že obvozil s kolesom. Torej je imel 'iz prve roke' kaj povedati in na računalniku pokazati svojim rojakom in tudi odgovoriti na njihova najbolj podrobna in nenavadna vprašanja. V skladu s tukajšnjo pregovorno varčnostjo so se ta vrtela tudi okoli vinjete in drugih dodatnih stroškov, ki jih je pričakovati ob obisku Slovenije. Nizozemci se pač želijo čim bolje pripraviti na potovanja in se ne dajo 'okoli prinesiti'. Po drugi strani pa je znano, da si predvsem želijo lepih doživetij, za katera so pripravljene izdati več kot pa za kaksno še tako ugodno 'konfekcijsko' potovanje.

Mogoče v domovini letos takoj še ne bodo zaznali kakšnega zelo vidnega porasta zanimanja za pohodništvo in kolesarstvo iz tega konca. Mogoče postopoma in kdaj kasneje, na vsak način pa je sedaj spet nekaj več Nizozemcev, ki vedo, kje se dežela vsaj približno nahaja in kaj nudi obiskovalcem. Zagotovo pa po tem sejmu vedo, kako prijazni smo Slovenci (ja, ja: Lastna hvala se po sejmu vala! ;-)

Poročilo o Pietovih pohodih je mogoče najti na www.andersreizen.nl, kjer lahko dodate svoje nasvete za prijetne počitnice v Sloveniji!

WANDELEND OF PER FIETS DOOR SLOVENIË

Metka Dijkstra-Murko

Mocht iemand dit jaar van de Wandel- en Fietsbeurs huiswaarts gekeerd zijn met zelfs een onbeantwoorde vraag over Slovenië – eigen schuld! Het laatste weekend van februari hadden de potentiële bezoekers van Slovenië de eenmalige kans om in RAI Amsterdam de beste tips en de meest authentieke adviezen te krijgen voor een onvergetelijke vakantie. Naast de officiële stand van de Sloveense Toeristische Bond heeft namelijk op uitnodiging van de organisatie de Vereniging Vrienden van Slovenië haar leden gemobiliseerd om de wandelaars en de fietsers te adviseren over talrijke mogelijkheden voor de vakantie aan de zonzijde van de Alpen.

Ook al zouden ze het willen – de lange rij van enthousiaste voorlichters was niet over het hoofd te zien. Zowel op zaterdag alsook op zondag hebben ze, ‘bewapend’ met

laptops, mooie boeken, flyers en idyllische folders hun best gedaan om ons land zo goed mogelijk te presenteren. Onder hen natuurlijk de 'oude garde' – de bekende gezichten van de jarenlange leden van de vereniging, die nog twee decennia terug voor de erkenning van de nieuwe staat hebben 'gevochten'. Maar ook de jongeren waren er te vinden, die bijvoorbeeld tijdelijk studeren in Nederland en de andere landgenoten met hun familieleden, die zelf regelmatig hun vakanties in hun geboorteland doorbrengen. Zelfs onze ambassadeur Leon Marc maakte op het beursterrein een rondje op een vouwfiets van Sloveense makelij. Voor de concrete vragen over accommodaties en arrangementen moesten de bezoekers bij de 'officiële' stand zijn. Voor al het andere – de gemiddelde Sloveen kan zich moeilijk voorstellen, hoe doordravend en nieuwsgierig Nederlanders uit de hoek kunnen komen – hebben de voorlichters hun best gedaan. Een ieder wist het meeste over 'zijn' regio en lievelingsactiviteit te vertellen. Ook 'onze' Nederlanders! Zo kwam Piet Kuijten jaren geleden op de marathon van New York een stel Slovenen uit Primorska tegen. Sindsdien ontmoeten ze elkaar op vakanties door heel Slovenië, die hij praktisch al heeft 'omfietst'. Dus had hij uit eigen ervaringen van alles te vertellen en kon hij ook de meest ongewone en gedetailleerde vragen beantwoorden. Zoals bekend zijn de Nederlanders uiterst spaarzaam dus waren er natuurlijk vragen over het tolvignet en andere bijkomende kosten die je bij het bezoek aan Slovenië kunt verwachten. De Nederlanders willen zich zo degelijk mogelijk op een reis voorbereiden en laten zich geen oor aannaaien. Maar het is ook bekend dat ze gaan voor de bijzondere belevenissen en hiervoor zijn ze dan best bereid wat meer uit te geven dan voor zo'n goedkope doorsneereis.

Misschien zal dit jaar in Slovenië de interesse voor wandel-

en fietsvakanties uit deze contreien niet gelijk aanzienlijk groter zijn. Maar misschien wel stapsgewijs en later ooit wel. In elk geval weten nu weer wat meer Nederlanders waar het land überhaupt ligt en wat die aan de bezoekers te bieden heeft. Zeer zeker konden ze zich overtuigen hoe vriendelijk wij Slovenen zijn (ja, ja: eigen lof... ;-)

Piets fietsverslagen zijn te vinden op www.andersreizen.nl, hier kunt u ook eigen tips voor een leuke Slovenië-vakantie toevoegen!

OBVEZNI IZBIRNI PREDMET

Mojca Čušin

*“Tu je moj dom, tu sem doma, tu je del mene,
del mojega srca, tu sem doma.”*

Faraoni

Moja nizozemska zgodba se začne na nič kaj poseben način. Ni me rešil visok, suh Nizozemec z nebesnomodrimi očmi, ki sem se skoraj utopila med sprehodom po plaži, in nisem se začela učiti nizozemščine, da bi mu lahko v njegovem jeziku pisala zahvalna pisma. Sestrična moje mame iz Turčije se tudi ni poročila z Nemcem, s katerim sta se potem preselila na Nizozemsko in imela otroke, in nisem si začela dopisovati z njimi.

Ne, še pred nekaj leti je bila Nizozemska zame le ena izmed držav na zemljevidu Evrope in ob misli nanjo so me najbrž prešinili enaki stereotipi kot pri večini. Potem pa sem morala

v sklopu nepedagoškega študija angleškega jezika in književnosti v drugem letu izbrati še en germanski jezik. Na voljo so bili nemščina, nizozemščina in švedščina. Nizozemščina me je pritegnila, ker mi je med evropskimi jeziki zvenela precej eksotično. K temu, da sem se na koncu odločila za ta jezik, je ogromno pripomogla tudi ambiciozna profesorica nizozemščine, ki me je že prvo uro popolnoma navdušila. Njeno navdušenje tako nad jezikom kot kulturo je bilo nalezljivo.

Uradno si moral opraviti dve leti tega jezika. Načeloma bi lahko takrat zaključila, ampak sem si rekla, da toliko znanja in truda ne bi rada kar zavrgla. V tej misli me je podprla tudi profesorica in mi pomagala pri prijavi na študij *Nederlandkunde* oz. *Dutch Studies* na univerzi v Leidnu. Tako se je začela moja nizozemska zgodba odvijati tudi v deželi jezika.

Ne morem reči, da sem se v deželo zaljubila. Sem na splošno popotniška duša in rada potujem, tako da povsod kaj pobere. Na Nizozemskem ljubim kolesa in kolesarske poti, dejstvo, da s kolesom lahko prideš kamorkoli, da ga vozijo vsi in na njem prevažajo vse in še več. Zelo so mi všeč vlaki, saj lahko preprosto odkorakaš na železniško postajo in dobiš vlak, kadarkoli se ti poželi. Nobena sobota ne mine, ne da bi šla na tržnico po slastno ribo ali kos okusnega sira s kumino. Ljubim nizozemske slikarje, predvsem Rembrandta, zato sem se zdaj, v tretjem letniku študija, tudi odločila za specializacijo v umetnostni zgodovini. Nadvse priročni pa so tudi boljšjaki, taki kot jih v Sloveniji ne poznamo.

Na drugi strani pa strašansko pogrešam gozd in večje površine zelenega. Prihajam iz Ajdovščine, majhnega mesta v Vipavski dolini, kjer imamo doma velik vrt, v bližnji vasi pa tudi njivo. Najbolj pogrešam hribe in gore. Nacionalni park Hoge Veluwe je fenomenalen, in pa otok Texel, vendar ta

območja so precej daleč. Rada se odpeljem tudi na obalo, čeprav ne maram preveč mivke in mivkaste plaže. Sploh pa se rjavo morje, ki ti komaj seže do kolen, ne more kosati z modrino Jadranskega morja.

POGLED NA AJDOVŠČINO

Mislim, da na splošno ne morem govoriti o kulturnem šoku. Seveda obstajajo med državama kulturne razlike, vendar smo nenazadnje vsi Evropejci in se lahko kaj hitro navadiš na drugo evropsko kulturo. Sploh pa živim skupaj s štirimi Nizozemkami, tako da se dnevno poglobljam v skrivnosti nizozemske kulture in vsakdanjega načina življenja.

O tem, ali stereotipi, ki jih večina ima o Nizozemski, držijo ali ne, ne bom pisala, saj verjamem, da ste vsi, ki prebirate to revijo razpeti med slovensko in nizozemsko kulturo, tako da vam je to gotovo bolj znano kot meni. Vseeno vsaj to, saj navada o nesplakovanju oprane posode je verjetno različna med gospodinjstvi, kajne?! ☺

Za najpomembnejše vprašanje, ki mi ga postavljajo vsi prijatelji, in sicer ali so/ste Nizozemci res tako odprt narod, pa bom morala tukaj preživeti kaj več časa.

Vesela sem, da sem lahko dodala en prispevek v časopis, ki združuje ljudi, katerim je tako Nizozemska kot Slovenija postala dom.

VERPLICHT BIJVAK

Mojca Čušin

“Hier is mijn huis, hier ben ik thuis, hier is een stuk van mij, een stuk van mijn hart, hier ben ik thuis.”

Faraoni

Mijn Nederlands verhaal begint op geen bijzondere manier. Ik ben niet gered door een lange, slanke Nederlander met blond haar en hemelblauwe ogen als ik bijna ben verdrongen aan de kust en ik heb het Nederlands dan niet opgenomen om hem bedankbrieven te kunnen schrijven. Mijn moeders nicht uit Turkije is niet getrouwd met een Duitser met wie zij naar Nederland is verhuisd en ze hebben geen kind van mijn leeftijd met wie ik penvriend ben geworden.

Nee, voor mij bestond Nederland tot een paar jaar geleden alleen als een land op de kaart van Europa, met waarschijnlijk al die cliché voorstellingen als bij iedereen. Maar dan in het tweede jaar van mijn studie Engels aan de Faculteit der Letteren te Ljubljana moest ik als bijvak nog een Germaanse taal volgen. Ik kon kiezen tussen het Duits, Zweeds en Nederlands. Het Nederlands klonk iets exotisch binnen andere Europese talen, vandaar dus dat ik het zo aantrekkelijk vond. De docente Nederlands heeft daar zeker een belangrijke rol bij gespeeld. Haar enthousiasme voor de

taal en het land was aanstekelijk. Na twee jaar had ik ermee kunnen ophouden. Het was verplicht voor maar twee jaar. Ik dacht echter dat ik er niet gewoon mee kan stoppen als ik er tot nu toe al zo veel in heb gestoken. Daar heb ik ook veel steun gekregen van de docente die me overigens ook veel heeft geholpen met het inschrijven voor de studie Nederlandkunde (Dutch Studies) aan de Universiteit Leiden.

Zo is mijn Nederlands verhaal begonnen ook in het land van de taal zelf.

Ik kan niet zeggen dat ik echt verliefd op het land ben geraakt. Ik ben gewoon een reizende ziel die in het algemeen van reizen houdt en die in elk land van iets anders houdt en aan iets anders gewend raakt. In Nederland ben ik echt dol op de fietscultuur, de fietspaden, het feit dat je overal met de fiets heen kan en dat iedereen fietst, al van jongs af aan. En waar ik ook heel veel van hou zijn de treinen. Je kan gewoon naar het station lopen en een trein pakken wanneer je het ook maar wilt. Er gaat geen zaterdag voorbij of ik ga naar de markt voor een bakje lekkere kibbeling of een broodje haring

of voor een pond komijnekaas. Ik hou van Nederlandse schilders, vooral Rembrandt, en daarom heb ik in het derde jaar van mijn studie Nederlandkunde als specialisatie kunstgeschiedenis gekozen. Ook nog vind ik het verschijnsel rommelmarkt iets heel handigs, waar we ook iets van zouden kunnen leren.

JEZERO LEDVIČKA / LEDVIČKA MEER

Aan de andere kant mis ik het groen. Ik kom uit Ajdovščina, een stad in het Vipava dal. We hebben thuis een grote tuin en nog een veld in een naburig dorpje. Maar vooral mis ik de heuvels en bergen echt erg. Er zijn hier weliswaar ook parken en zelfs grotere stukken natuur zoals bossen en duinen, maar je moet er met opzet heen. Ze liggen niet zomaar voor de hand als thuis. Hoge Veluwe is, bijvoorbeeld, een heel mooi natuurgebied of het eiland Texel, maar allebei zijn uiteraard ver weg. Dan ga ik ook graag naar het strand, terwijl ik van de duinen niet zo hou en zeker niet van de koude, bruine zee waar het water maar tot op je knieën reikt. Dat doet natuurlijk onder voor de warme, blauwe Adriatische zee.

Ik kan overigens niet over cultuurshock spreken. We zijn eigenlijk allemaal Europeanen en terwijl er wel culturele verschillen zijn, kan je er makkelijk aan wennen. Bovendien woon ik hier in een studentenhuus met vier Nederlandse meiden zodat ik me dagelijks onderdompel in de Nederlandse cultuur en de kleine, alledaagse dingen van het leven.

Ik neem aan dat iedereen die deze blad leest sowieso beide culturen kent en het geeft dus geen zin om over de stereotypen te spreken. Misschien wel een... het niet afspoelen na het afwassen verschilt onder de huishoudens, toch?! ☺

En zijn Nederlanders allemaal echt zo open en liberaal? Dat is DE vraag van mijn Sloveense vrienden als ik terug ben. En eerlijk gezegd moet ik er wat langer blijven wonen om dit grondig te kunnen beantwoorden.

Ik ben blij dat ik een bijdrage kan schrijven aan een blad voor mensen voor wie zowel Slovenië als Nederland een thuis is geworden.

ČOKOLADNE MRVICE ZA NA POT

Metka Hagen

V paniki sem iskala čokoladne mrvice, za katere še dobro vem, da so ležale na kuhinjski mizi. Ko sem sveto škatlico po dolgem iskanju našla in z veliko truda zbasala v prenatrpan nahrbtnik, sem se odpravila na pot.

Ko sem prispela na postajo Utrecht Centraal, sem že zagledala znani City night express na peronu 4a. S tem vlakom sem že večkrat potovala, a tokrat je bilo drugače. Tokrat nisem odšla na mirne, sproščujoče počitnice, ki so bile nagrada za celoletno garanje. Tokrat nisem odšla na potovanje po Evropi, da bi vsako noč spala v šotoru nekje in the middle of nowhere.

Ne, tistega dne sem za 3 mesece odpotovala v Slovenijo. Ko sem vstopila na vlak, nisem imela pojma, kaj vse me še čaka. Ko pa se sedaj oziram nazaj, so bili to trije najboljši meseci v mojem 20-letnem obstoju.

Razen če seveda odštejem vsakojutranje vstajanje ob petih, da sem bila pravočasno na delovnem mestu recepcionistke v ljubljanskem hostlu. Ob petih zjutraj, to je za Nizozemce sredi noči. Mi, leni Nizozemci, smo pač razvajeni, da se delo začne ob devetih. To pomeni, da na vrat na nos ob osmih skočimo iz postelje, ker smo spet preslišali budilko. In potem preklinjamo, češ da je deveta ura res nenormalen čas za začetek dela. Vsem, ki jim to znano zveni v ušesa predlagam, da gredo za nekaj mesecev na delo v Slovenijo. Verjemite mi, ko se vrnete boste zelo cenili nizozemski delovni urnik. Kljub vsemu Slovencev tak delovni čas ne moti. Povsem normalno se jim zdi, da je pekarna že ob petih odprta, tako kot dolge vrste že ob pol sedmih na blagajnah v bližnjih trgovinah. Tudi prometna gneča, ki je ob šestih na vrhuncu, je pač del

vsakdana. Mogoče to lahko pripišemo zapuščini iz komunističnega režima, česar pa Slovenci ne bodo nikoli priznali. Zavedni Slovenec bo vedno zartrjeval, da Slovenija nikoli ni bila res komunistična. Saj je bilo življenje veliko bolje kot v DDR ali Sovjetski zvezi. Očitno so že pozabili, da so se kvalitetni ženski vložki na veliko uvažali iz Avstrije, ker jih v bivši Jugoslaviji niso izdelovali. Pa dajmo to na stran. Ko sem že omenila komunizem, še nekaj stvari je, ki bi jih po treh mesecih emigracije kot preudarna Nizozemka rada izpostavila.

Vrtičkarstvo. Pridelavo zelenjave poznamo Nizozemci le kot nekaj, kaj prinaša denar in se da dobro izvažati. Za Slovence pa je dogajanje na zelenjavnem vrtu novica dneva.

Skoraj vsaka hiša ima zelenjavni vrt. Svoj krompir, svoj brokoli in lastno solato. In, tako izgleda, obstaja neke vrste ulično tekmovanje v kvaliteti in kvantiteti pridelkov iz vrta. Tako da se ni čuditi, če gospodinji sredi noči kanglica preparata proti plevelu povsem slučajno pade na sosedov krompir. Ah ne, da bi sosedka imela lepši in večji krompir. To je sramota za celo družino.

A vendar so tudi Slovenci, ki jim je mar za sočloveka. To so ponavadi starejše babice, ki nikoli ne bi uničevale sosedovega zelenjavnega vrta, ker cenijo vse, kar narava da. Za take babice je zelenjavni vrt pravo bogastvo. In vsakomur, ki pride na obisk, bodo ob slovesu v roke ponudile solato in 4 krompirje (in če ji je oseba še posebej pri srcu, še nekaj jagod).

To je te vrste radodarnost, ki je skopi Nizozemec ne pozna. Tega bi se Nizozemci lahko naučili od Slovencev. Ker Nizozemci smo pač zelo orientirani nase.

Predstavljam si, da neki daljni znanec pozvoni ob pol šestih zvečer, ravno takrat, ko na mizo pride odlično zelje s klobaso. Nizozemca to povsem spravi iz tira in se bo vprašal le, kaj je

znanca prijelo, da se takole nenapovedano, v času večerje, pokaže na vrata. Nejevoljno ga bomo pustili čakati v dnevni sobi (s kavico in piškotom), dokler sami ne pojemo večerje. Pa to ni najbolj verjeten scenarij. Veliko se jih bo kar skrilo za zavese v upanju, da bo znanec odšel, ker bo mislil, da ni nikogar doma.

Za Slovence je to nezaslišano. Ker Slovenci nimajo nekega določenega časa za obroke. Ker jedo kar cel dan. In če pač nekdo nepričakovano pride, ravno ko so spekli kruh in pripravili rižoto, ga bodo pač sprejeli z odprtimi rokami. Čisto na skrivaj so tako in tako že skuhal več, za vsak slučaj, če kdo pride na obisk. Na žalost Nizozemci tega prainstinkta ne bodo nikoli osvojili.

Kar pa na Nizozemskem imamo, so kolesarske steze. Tega pa v Sloveniji sploh ne poznajo. Ko sem vsak dan ob pol šestih s kolesom odšla v službo, je bila na cesti prava zmeda. Avtomobilisti kolesarjev niso vajeni. Za kolesarske steze še nikoli slišali niso, in tudi v s kolesom v trgovino po nakupih je nekaj nenavadnega. Vsakič, ko sem se iz Interšpara ali Mercatorja vračala s kolesom, obloženim z vrečkami, sem bila deležna marsikaterega začudenega pogleda. Kot da je nenavadno imeti vreče na balanci. Seveda si Slovenci ne morejo pomagati. Večina jih je prelena, da bi vzeli kolo in so povsem zadovoljni, da so iznašli nekaj takega, kot je avto. Ne bi me presenetilo, če bo Slovenija čez 30 let najbolj onesnažena država v Evropi, pa pustimo to.

Kot ste lahko prebrali, sem se soočila z marsikaterimi predsodki. Veliko je predsodkov, ki so se izkazali le na pol resnični. In predvsem razlika med nizozemsko in slovensko kulturo. Čeprav je le 1300 km med njima, so razlike ogromne. Še dobro, razlike morajo biti. Vsaka država ima svoje posebnosti, ki na prvi pogled ne padejo v oči. Ko pa nekje živiš, stvari vidiš iz drugačne perspektive.

Če bi me kdo vprašal, kje bi raje živela, bom rekla, da ne morem izbirati. Govorim oba jezika, poznam obe kulturi in bom celo življenje pol-Slovenka in pol-Nizozemka. A kjerkoli bom živela, s kolesom bom hodila v trgovino. In kuhala bom poln lonec rižote. In seveda bodo z menoj čokoladne mrvice, kamor koli na tem svetu me bo zapeljala pot.

Hagelslag als reiscompagnon

Metka Hagen

In paniek zocht ik naar het pak hagelslag, waarvan ik zeker wist dat 'ie net nog op de keukentafel stond. Na een half uur zoeken, en het heilige pak met moeite in mijn al overvolle rugzak gepropt te hebben vertrok ik dan. Aangekomen op Utrecht Centraal zag ik de mij bekend ogende City Night Line express al staan op perron 4a. Ik had al vaak met deze trein

gereisd, maar deze keer was het anders. Deze keer vertrok ik niet op een rustige, ontspannende vakantie die een jaar lang zwoegen in Nederland diende te belonen. En deze keer vertrok ik ook niet om door Europa te reizen en elke nacht met een tentje in the middle of nowhere te slapen. Nee, toen, die bewuste dag, vertrok ik voor 3 maanden naar Slovenië. Het grappige is dat toen ik de trein instapte, ik geen idee had wat ik mee zou maken. Nu achteraf gezien, waren het de beste 3 maanden van mijn 20-jarige leven. Afgezien van het feit dat ik elke ochtend om 5 uur met moeite mijn bed uit moest stappen om naar mijn werk in Ljubljana aan de receptie van een hostel te gaan. Om 5 uur, dat is voor een Nederlander midden in de nacht. Wij, luie Nederlanders, zijn verwend met het feit dat we hier beginnen met werken om 9 uur 's ochtends. Wat betekent dat we om 8 uur ruw uit onze slaap schrikken, omdat we weer door de wekker heen zijn geslapen. Waarna we vloekend opstaan aangezien '9 uur toch echt een abnormale tijd is om te beginnen met werken'. Ik adviseer iedereen die zich hierin herkent, om een paar maanden in Slovenië te gaan werken. Ik verzeker u, dat u wanneer u terug bent, de werktijden in Nederland zult aanbidden. Toch lijken de Slovenen zelf totaal geen moeite te hebben met het vroege opstaan. Zo vinden zij het de normaalste zaak van de wereld dat de bakkerijen om 5 uur open gaan, en er een ellenlange rij achter de kassa van de lokale supermarkt staat om half 7 's ochtends. De ochtendspits, die om 6 uur op volle gang is, wordt ook als normaal beschouwt. Misschien kunnen we dit afschuiven op een overblijfsel van het allesoverheersende communistische regime, hoewel een Sloveen zelf dit natuurlijk nooit zal beamen. Een echte Sloveen, met liefde voor zijn vaderland, zal altijd blijven beweren dat Slovenië niet écht communistisch was. Ze hadden het immers veel beter dan de

DDR of de Sovjet-Unie. Hoewel ze hier vergeten, dat pakken maandverband toch echt massaal uit Oostenrijk werden gehaald aangezien die niet geproduceerd konden worden in het oude Joegoslavië. Maar dat terzijde.

Nu ik de term communisme toch al heb laten vallen, wil ik nog iets anders aan het licht brengen wat mij is opgevallen na mijn 3 maanden lange emigratie naar Slovenië als nuchtere Hollandse.

Moestuinen. Een woord dat Nederlanders alleen kennen als iets wat ons koude kikkerland geld oplevert door producten te verbouwen en die te exporteren naar het buitenland. Voor een Sloveen, daarentegen, zijn moestuinen hét gespreksonderwerp van de dag.

Zo heeft ieder huis zijn eigen moestuin. Met zijn eigen aardappelen, eigen broccoli en eigen sla. En, zo lijkt het, is er een ware competitie gaande tussen de kwaliteit van de producten die er in de moestuinen van één straat groeien. Men hoeft dus niet vreemd op te kijken, wanneer de vrouw des huizes midden in de nacht een blokje om loopt met een liter onkruidverdelger in haar hand, die per ongeluk gemorst wordt op de complete aardappelverzameling in de moestuin van de geliefde buurvrouw. Want nee, stel je toch voor, dat de buurvrouw mooiere en grotere aardappelen weet te kweken dan zichzelf. Dat zal een ware schande zijn voor het hele gezin.

Toch zijn er ook nog Slovenen die wel begaan zijn met hun medemens. Deze Slovenen zijn meestal oude oma's die een andere moestuin nooit zullen schaden, omdat ze écht liefde hebben voor het natuurlijke product. Voor dit type oma's is hun moestuin dan ook hun lust en hun leven. En begaan als ze zijn, zullen ze een ieder die langs komt op bezoek, een krop sla en 4 aardappelen meegeven. (Als het een speciaal iemand is, zullen ze er misschien zelfs nog wat aardbeien bij doen).

Dit is een soort vrijgevigheid die wij hier in ons gierige Nederland niet kennen. In dit opzicht kunnen de Nederlanders nog iets leren van de Slovenen. Want al bij al, zijn Nederlanders een zelfingenomen volkje dat het liefst zo min mogelijk geld uitgeeft aan anderen. We zijn erg op onszelf gericht hier.

Stel je voor, dat een verre kennis aanbelt om half 6 's avonds, net wanneer de beruchte boerenkool met worst wordt opgediend op de borden. Een Nederlander zal hemel en aarde bij elkaar vloeken en zich afvragen wat die verre kennis bezielt om tijdens etenstijd, én zonder afspraak, ergens aan te kloppen. Met een chagrijnige blik zullen we deze kennis laten wachten in de woonkamer (dan weer wel met een kopje koffie en één koekje), totdat wijzelf onze heerlijke boerenkool hebben opgesmikkeld. Dit is trouwens niet eens het meest denkbare scenario. Velen zullen zich gewoon achter het raam verschuilen in de hoop dat deze kennis na 3 keer aanbellen, aan zal nemen dat we niet thuis zijn.

Dit is voor Slovenen ondenkbaar. Want Slovenen, Slovenen hebben geen echte etenstijd. Slovenen eten de hele dag door. En als er dan al iemand onverwachts aankomt, net nu ze hun eigen brood hebben gebakken en de rižota (Sloveense risotto) klaar is om op te dienen, dan ontvangt een Sloveen die persoon met open armen. Stiekem, heeft de Sloveen zelfs al wat méér rižota gemaakt dan nodig is, omdat er altijd op onverwachts bezoek gerekend wordt. Helaas zal een Nederlander dit oerinstinct nooit verkrijgen. Wat we wel hebben in Nederland, zijn fietspaden. Iets wat in Slovenië weer totaal vreemd is.

Elke dag nadat ik om half 6 voor 30 minuten naar het centrum van Ljubljana fietste om te werken, was het een complete chaos op de weg. Auto's zijn in Slovenië totaal niet

gewend aan fietsers. Van fietspaden hebben ze in Slovenië nog nooit gehoord, en zo schijnt boodschappen doen op een fiets ook heel raar bevonden te worden. Telkens, wanneer ik met mijn fiets beladen met tassen van de Mercator en Interspar door Ljubljana fietste, kreeg ik de meest verbazende blikken naar me toegeworpen. Alsof het bizar is om met tassen aan het stuur te fietsen. Natuurlijk kunnen de Slovenen zelf hier niets aan doen. De meeste zijn gewoon te lui om een fiets te pakken, en vinden het wel handig dat er iets genaamd een auto is uitgevonden. Het zal me niets verbazen als Slovenië binnen nu en 30 jaar uitgeroepen wordt als meest vervuילend land van Europa, maar dat terzijde.

Al met al, heb ik, zoals jullie kunnen lezen, heel wat stereotypen leren kennen. Veel vooroordelen, die uiteindelijk maar deels waar bleken te zijn. Maar vooral het verschil tussen de Sloveense en Nederlandse cultuur. Hoewel er maar 1300 kilometer tussen deze beide landen zit, is het een wereld van verschil. En gelukkig maar, want verschil moet er zijn. Elk land heeft zijn eigen eigenaardigheden, die op het eerste gezicht niet opvallen. Door ergens te leven, zie je alles met een ander perspectief.

Toch, als iemand mij zal vragen waar ik liever zal wonen, zal ik antwoorden dat ik niet tussen beide landen kan kiezen. Ik spreek beide talen, heb beide culturen mij eigen gemaakt en zal mijn hele leven een half-Nederlandse en half-Sloveense blijven. Dus waar ik ook leef, ik zal altijd boodschappen op de fiets blijven doen. Een hele pan vol rižota koken. En natuurlijk, zal mijn pak hagelslag met mij meereizen, waar ik ook beland in deze wereld.

(PEŠ) PO KRASU

Marjeta Tomšič

Da je Slovenija posejana s biseri vam najbrž ni treba razlagati, vaj tistim ne, ki se na počitnicah v Sloveniji radi podate na stranske poti. S prijateljem rada odkrivava množicam skrite koticke in teh je na srečo še veliko. Pohodniških poti ne manjka, po vsakem kolovozu že nekam prideš. Slovenci najraje hodimo v hribe, pri tem pa pravzaprav pozabljamo, da se tudi tam, kjer ni hribov, lahko peš podamo na pot.

GORENJE PRI DIVAČI

Lansko leto naju je ponovno zaneslo na Kras. Že pred leti sva, ko sva se mudila na tem koncu, najela sobo v Divači. Gostilno, mesarijo in penzion imajo tam pošliltane eno zraven drugega. Tokrat sva imela smolo, saj je bila v Lipici konjeniška prireditve in so bile vse sobe zasedene. In tako sva se odpravila naprej proti Sežani in že takoj na robu naslednje

vasi, Gorenje pri Divači imenovane, naletela na gostišče Margon. Izredno prijazni ljudje, lepe, prostorne sobe, obilen zajtrk – da ne bom izgubljala besed – tudi tja sva se že vrnila, to pa pove zadosti.

Kras ima svoj čar, tam sredi kamenja in zelenja zlahka pozabiš, da stres sploh obstaja. Tam najdeš mir, hkrati pa te žene naprej, da bi ga raziskal po dolgem in počez – bolj podolgem, bi rekla, vsaj potem, ko obiščeš kakšno vinsko klet. Pa ne, da bi se ga napil. Samo predno je pokušina žlahtne kapljice iz različnih sodov končana in na koncu pristaneš, seveda samo za ljubo zdravje, da ti natočijo še kakšen domač brinovček ali pa teranov liker, se ti že kar samo od sebe smeji. Nauk in praktičen nasvet: ne pojdite po teran na prazen želodec, ker ga boste čutili in to ornk. Vinskih kleti na tem koncu res ni moč zgrešiti. V vsaki vasi jih najdete z lahkoto, saj so dobro označene, prav tako so označene vinske ceste. Mnenje, v čigavi kleti da se najde najboljši teran, prepuščam drugim. Teran, ki sva ga lani kupila pri Škrkovih v Kobdilju je bil odličen in tisti izpred nekaj let prav tako (da ne omenjam tistega, ki ga prinese Vido). Pravzaprav še nikjer nisva naletela na slabo vino.

Kot vidite je čisto res, da so stranske poti zanimivejše od glavnih. Napisala naj bi nekaj na temo "pohodi po Krasu", pa sem se, še preden sem pravzaprav prišla do pohodništva, znašla na vinski cesti.

Tudi to je čar Krasa.

Po Krasu je kljub odmaknjenosti, ali pa prav zaradi tega, kdo bi vedel, speljanih več označenih pešpoti. Na najino veliko presenečenje sva v Sežani v Turistično informativnem centru na avtobusni postaji dobila brošuro Pešpoti po Krasu in Brkinih. V tej knjižici so na kratko opisane poti v petih občinah: v Sežani, Divači, Hrpeljah-Kozini, Komnu, in v občini Miren-Kostanjevica. Večina teh pešpoti so lahkotne krožne

tematske učne poti primerne za vsakogar. Pravzaprav so to krajši ali daljši sprehodi brez vzponov.

NA SLAVNIKU

V kolikor pa radi grizete v kolena, se lahko povzpnete tudi na Slavnik (1028m). Ob jasnem vremenu boste nagrajeni s pogledom na morje, Triglav, Kamniške Alpe in Snežnik. Teh nagrad je žal ravno zmanjkalo, ko sva se nekega jutra v juniju odpravila na Slavnik. Margonov naju je še posvaril pred kačami, ampak tudi te so se poskrile, tako da s trofejami tisti dan ni bilo nič. Kljub sončnemu vremenu ni bilo jasno, tako da se je obala v smeri proti Kopru komajda razpoznala. Kljub temu je bil to lep vzpon, ki se je začel in končal v Podgorju. V tej vasici stoji ob cesti lep primerek kraške arhitekture, podolgovata kamnita hiša, tako imenovani stegnjen dom, s kamnitim portalom. Na vrtu pa čudovite perunike v vseh barvah. Za gorsko cvetje je junija pravzaprav že prepozno, ampak vseeno je bilo ob poti na Slavnik in na Slavniku samem vse polno cvetočih travniških orhidej - po slovensko kukavic, divjih potonk, na vrhu Slavnika pa sem in tja še kakšna narcisa. Hoje od Podgorja na Slavnik naj bi bilo za 2,5 do 3

ure, odvisno ali greste po makadamu naokoli ali pa po strmi gozdni poti naravnost navzgor.

V omenjeni knjižici sta opisana tudi dva daljša in zahtevnejša večdnevna pohoda "po deželi Kontrabanta". O nekaterih pešpoteh so izdani samostojni prospekti, v katerih so poti bolj podrobno opisane. Tudi pri lokalnih turističnih in planinskih društvih se dobi dodatne informacije.

Ko se podate na takšno pot se vam Kras predstavi s čisto druge strani. Ob poti spoznavate živelj na Krasu v preteklosti in v današnjem času, zgodovinsko in gospodarsko povezanost z ostalimi kraji, svojevrstno naravo in enkratno kraško arhitekturo. Kar še posebej izstopa, pa je povezanost ljudi z naravo. Pliskina pot je lep primer takšnega lahkotnega učnega sprehoda (6 km, 2 do 3 ure).

Iz Sežane se odpeljete proti Križu in Tomaju in naprej v Dutovlje. V Dutovljah pa na koncu vasi zavijete na levo proti Komnu in po 3 km spet na levo proti Pliskovici. V vasi Pliskovica se začne Pliskina pot, to je krožna kraška učna pot. Če se v Pliskovico zapeljete z avtom, le tega lahko pustite na urejenem parkirišču. Začetek poti je na drugi strani vasice pri trgovini. Po poti vodijo oznake z ovčko Plisko (hodimo v smeri, kamor gleda ovca) mimo vinogradov in nekdanjih pašnikov, ki jih dandanes prerašča grmovje. Da so bili to nekdanj pašniki in njive, pričajo zidovi, s katerimi so obdani in med katerimi tudi vodi označena pot. Kraševci so skozi stoletja trebili gmajno, to pomeni, da so odstranjevali kamenje, da so prišli do obdelovalnih površin. V vrtačah z zravnanim dnom so nastala polja. Kamen so metali na kupe ali pa ga uporabili za ograditev travnikov, za gradnjo staj in kamnitih hišk, zavetišč za pastirje. Odveč je omeniti, da so te gradnje nastale brez malte iz samega kamenje. Oznake ob poti nas opozorijo na te posebnosti. Med potjo spoznamo med drugim, da so na Krasu nekoč pridobivali smolo z zarezovanjem debel črnega bora.

Tudi ta gospodarska panoga je že zamrla. Izpodrinila jo je uporaba nafte. Trasa vodovoda iz 1. svetovne vojne nas spomni na druge, hujše čase. Hodimo naprej do Kosovelj, druge vasice na naši poti, od koder nadaljujemo sprehod mimo ruševin vojaške kapele in skozi gozd nazaj proti Pliskovici.

Kar se hoje tiče enostaven sprehod, ki pa nam veliko pove o Krasu na splošno.

Slovenci poznamo, na primer, Soško fronto, nekateri vedo več o njej kot drugi. Tisti, ki se je kdaj mudil v Kobaridu, je zagotovo obiskal Muzej soške fronte, enega najlepših in najbolj zanimivih muzejev pri nas; kako ironično to zveni, ko pravzaprav govorimo o enem izmed najgrozotnejših obdobjev v evropski zgodovini. Dandanes niti ne pomisliš več, da je bil Kras tesno povezan z na prvi pogled oddaljeno fronto v Soškem pogorju. Tu je mrgolelo vojakov, tu so bile bolnišnice, skladišča, tu je tekla vojaška železnica, po kateri so oskrbovali severni del kraškega bojišča, kraške jame je avstroogrška vojska uporabljala kot varna zavetišča, na Cerju pa so bili topniški položaji. Vse do danes pričajo o grozotah vojne na Krasu vojaška pokopališča, med drugim tisto v Sežani.

Kraševci so svoje čase oskrbovali Trst s svojimi pridelki. Sprva je bila razširjena ovčereja, kasneje sredi 19. stoletja pa jo je izpodrinila govedoreja. Vasi kot sta Pliskovica in Kosovelje sta sloveli po vzreji vprežnih volov. Mleko in mlečni izdelki so bili pomemben vir dohodka, mleko se je dnevno vozilo v Trst in druga mesta. Žal je po 2. svetovni vojni, ko je bila načrtovana nova meja, trgovina s Trstom propadla, kar je bil velik gospodarski udarec za celotni Kras. Sežana je bila v začetku 18. stoletja pomembno furmansko središče na poti iz Dunaja v Trst v takratni avstroogrski monarhiji, na kar še danes spominjajo nekdanje furmanske gostilne. Bogati tržaški meščani in trgovci so zidali vile na območju Sežane, ki že od

nekdaj slovi po dobrem zraku, kamor so se lahko odmaknili od mestnega vrveža. Današnji botanični vrt v Sežani je nastal na razmeroma majhni površini enega hektarja na vrtu vile bogatega trgovca iz Trsta, kjer so imeli tedaj najbolj urejen in s posebnimi rastlinami zasajen park, med drugim 198 različnih drevesnih vrst. Po Sežani se lahko sprehodimo po mestni učni poti (4,8 km, 1½ ure), ki nas vodi po točkah naravnih in zgodovinskih znamenitosti, med drugim mimo 50 drevesnih vrst. Nad Sežano pa vodi gozdna učna pot Tabor (2,9 km, 1 ura počasne hoje), ki se začne pod hribom Tabor, zraven sežanske tržnice na parkirišču pred stavbo Vinakras. Po njej nas vodijo table z veveričko. Iz Sežane v Tomaj se lahko peš podate po poti Srečka Kosovela. Pot vodi od pesnikove rojstne hiše na Bazoviški cesti 9 v Sežani pa do Kosovelove domačije v Tomaju, kamor se je družina Kosovel kasneje preselila (7 km, 2-2 ½ uri). To pot je Srečko Kosovel velikokrat prehodil, ko se je kot študent vračal iz Ljubljane; najprej z vlakom do Sežane, potem pa kot je bilo v navadi, če ni bilo drugače, peš domov v Tomaj.

Toliko na kratko o Krasu. Pešpoti in lepih vasi je tam še veliko več, vzemite pot pod noge in si jih oglejte.

Škocjanske jame,
Štanjel, Kobjdil....
ne bo vam žal.

(TE VOET) TE KRAS

Marjeta Tomšič

Dat Slovenië bezaaid is met parels weet iedereen die op vakantie graag de zijwegen neemt. Met mijn vriend ontdekken wij graag de voor de massa verborgen plekjes en die zijn er gelukkig nog. Er valt overal te wandelen, elk karrenspoor leidt weer ergens naartoe. Wij Slovenen zijn echte berggangers en we staan dan ook niet bij stil dat in andere streken waar het platter is, lopen ook plezierig kan zijn.

Vorig jaar zijn wij weer op de Karst terecht gekomen; Kras in het Sloveens, het gebied dat zich uitstrekt ongeveer tussen de golf van Triëst en de dal van Vipava. Een paar jaar geleden zijn we al in deze streek geweest, toen hebben we een kamer gehuurd in Divača. Dit keer was er geen plek want er was een paardenconcours in Lipica en alles bleek vol te zitten. In het eerstvolgende dorp richting Sežana, Gorenje pri Divači, troffen wij een pension, gostišče Margon. Aardige mensen, schone ruime kamers en uitgebreid ontbijt. We zijn er inmiddels opnieuw geweest – dat zegt al genoeg.

De Karst is betoverend mooi, veel steen en toch heel groen. Alle stress valt er zo van je af, je vindt er rust en blijft tegelijkertijd geprikkeld door de ontdekkingsdrang in deze bijzondere omgeving. Daarbij zult u snel ontdekken dat ze op de Karst uitstekende wijn hebben, teran is de bekende dieprode wijn, en u zult ongetwijfeld ook in een wijnkelder terecht komen. Die zijn er niet moeilijk te vinden want ze worden goed aangegeven, er loopt tevens een wijnroute (vinska cesta). De wijnboer zal u dan van alles laten proeven en nadat u alle wijn hebt getest zult u zeer waarschijnlijk nog een glaasje eigenhandig gestookte sterke drank (žganje

oftewel šnops) aangeboden krijgen – voor de gezondheid natuurlijk. Wees voorbereid, dit kan hard aankomen, ga vooral niet met een lege maag “teran halen”.

Waar de beste teran te verkrijgen is, daar kan ik niet over oordelen. U kunt mij geloven dat we nog altijd goede wijn hebben gekocht.

Zo, dit was er eentje van de zijweg - want ik zou het vandaag hebben over wandelen – de zijwegen blijven, dat blijkt, toch interessanter dan de hoofdweg.

Over de Karst zijn er, ondanks zijn toch wel afgelegen ligging, meerdere gemarkeerde wandelroutes. In Sežana hebben we in het toeristische informatiecentrum op het busstation een brochure gekregen over de wandelroutes op Kras en Brkini (Pešpoti po Krasu in Brkinih), eenvoudig maar verrassend leuk, met de korte beschrijvingen van de wandelpaden in 5 gemeenten: Sežana, Divača, Hrpelje-Kozina, Komen en Miren-Kostanjevica. De meeste van deze routes zijn lichtere thematische (ontdekkings-)rondwandelingen, sommige kort, sommige wat langer, zonder steile hellingen. Twee van de beschreven routes zijn meerdaagse zwaardere tochten. Van sommige routes zijn er bij de plaatselijke toeristische organisaties afzonderlijke prospecten verkrijgbaar met de uitgebreidere routebeschrijvingen.

In het geval u toch graag over de steile hellingen gaat dan kunt u nog altijd kiezen voor Slavnik (1.028 m). Bij mooi weer

met heldere lucht zult u beloond worden met een weids uitzicht op de Adriatische zee, Triglav, Kamniške Alpe en Snežnik. Toen wij er op een ochtend in juni waren, was het zonnig maar te veel vocht in de lucht, zodat deze beloning voor ons uitbleef. Desondanks was het een mooie tocht die begon en eindigde in Podgorje. Het is daarvandaan 2,5

tot 3 uur lopen, afhankelijk voor welke weg u kiest, de langere vlakke weg of een pad recht omhoog. Onderweg bewonderden wij verschillende wilde orchideeën, pioenrozen en boven op Slavnik waren er zelfs nog enkele narcissen. In Podgorje zijn er prachtige oude Karst-huizen te bewonderen met de tuinen vol baardirissen in de wonderbaarlijkste kleuren.

Tijdens zo'n een wandeling leert u Karst van een andere kant kennen. U leert van het leven op de Karst in het verleden en van nu, u krijgt zicht in haar economie en geschiedenis, u geniet van de natuur en de prachtige Karst-bouwstijl. Wat nog het meeste opvalt, is de verbintenis van de mens met de natuur. Pliskina pot (de wandelpad van Pliska, 6 km, 2-3 uur) is een mooi voorbeeld van een wandeling waar al deze aspecten de revue passeren.

Uit Sežana gaat u in de richting van Križ en Tomaj en rijdt u verder naar Dutovlje. Aan het eind van het dorp gaat u links af

richting Komen en na 3 km weer links af naar Pliskovica. In het dorp Pliskovica begint Pliskina pot, een rondwandeling. Als u met de auto naar Pliskovica komt, kunt u deze op een aangegeven parkeerplaats achterlaten. Het pad begint aan de andere kant van dit dorpje bij de dorpswinkel. De markering langs het pad is een schaapje. U loopt in de richting waar het schaapje naar kijkt. Bijzonderheden onderweg worden aangegeven. Onderweg passeert u de wijngaarden en voormalige graslanden omringd met stenen muurtjes. De stenen zijn door de eeuwen heen door mensen van het land gehaald om op deze wijze een grasland of een veld te creëren. In de diepe wijde kuilen (kraške vrtače) was er vruchtbare grond en had men er gewassen verbouwd. Met de stenen bouwde men o.a. de omheining waarbinnen de schapen konden grazen, de hutjes waar de herders konden schuilen tegen de felle zon of regen. We leren onderweg dat in het verleden op de Karst de harswinning plaatsvond door de grove den in te kepen. Ook komen we langs een waterleiding uit de eerste Wereldoorlog, dat ons aan een heel andere tijd herinnert. We lopen door tot Kosovelje, het tweede dorp langs dit pad, waar we de weg vervolgen langs de ruïnes van een militaire kapel en door het bos terug naar Pliskovica.

Wat het lopen betreft is dit een eenvoudige route waar we veel leren over de Karst in het algemeen. Zo blijkt het dat de Karst nauw verbonden was met het Soča front (Isonzo front) tijdens de eerste Wereldoorlog, al lijkt dit gebied op het eerste gezicht niet zo dichtbij. Degene die in Kobarid in het dal van Soča is geweest heeft zeer waarschijnlijk ook het museum aldaar bezocht. Het museum over Soča-front is een van de indrukwekkendste musea in Slovenië. De frontlijn liep tot aan de westelijke rand van de Karst. Op de Karst wemelde het van soldaten, hier was het bevoorradingsgebied van de

frontlinies, er is een spoorweg daartoe aangelegd, hier waren de militaire ziekenhuizen, in de grotten heeft het Oostenrijk-Hongaarse leger de schuilkelders ingericht en op Cer waren er artillerie posities. Vandaag de dag zijn er de begraafplaatsen, zoals die in Sežana, die getuigen over deze gruwelijke tijden.

In het verleden heeft men de Karstproducten in Triëst op de markt gebracht. De schapenhouderij was wijd verspreid, later is dit overgenomen door de veehouderij. De dorpen als Pliskovica en Kosovelje waren bekend om de fokkers van de ossen als lastdieren. Melk was een belangrijke bron van inkomen op de Karst en werd dagelijks voor verkoop naar Triëst en naar andere steden gebracht. Na de tweede Wereldoorlog toen de nieuwe grens was getrokken, was dit niet meer mogelijk en dat betekende een economische klap voor de Karst. Sežana was in het begin van de 18de eeuw een belangrijk verkeerspunt op de weg van Wenen naar Triëst. Nog steeds zijn er oude herbergen waar men toen rust kon houden en de paarden kon verzorgen. Sežana was al in de tijd van Oostenrijk-Hongaarse monarchie bekend om de zuivere lucht. De rijke koopmannen uit Triëst hebben hier hun buitenhuizen laten bouwen om aan de stadsdrukke te ontsnappen. De huidige botanische tuin van Sežana is ontstaan op een relatief klein stuk grond, slechts 1 ha, doordat zo'n koopman zijn tuin beplante met vele bijzondere plantensoorten en bomen. In Sežana zelf is er een wandeling door de stad uitgestippeld (4,8 km, ongeveer 1,5 uur) langs verschillende natuur- en historische bezienswaardigheden, waaronder 50 boomsoorten. Op de heuvel boven Sežana is er een rondbospad Tabor (2,9 km, 1 uur langzaam aan). Deze loopt een klein stukje samen met de Wandelroute van Srečko Kosovel (Pot Srečka Kosovela, 7 km, 2 tot 2,5 uur) welke begint in Sežana op Bazoviška cesta 9 en eindigt in Tomaj bij het huis van de familie Kosovel. Srečko

Kosovel is een belangrijke Sloveense dichter, die behoort tot de Sloveense "historische avant-garde". Hij leefde van 1904 tot 1926. Deze weg heeft hij regelmatig bewandeld toen hij tijdens zijn studie in Ljubljana naar huis ging; tot aan Sežana met de trein en dan, wat toen heel gebruikelijk was, te voet verder.

Dit is maar een kort verslag over Karst. Er zijn daar nog veel meer wandelingen uitgestippeld, zoals bij de bekende grot Škocjanske jame, en er zijn vele mooie dorpen te bezichtigen: Štanjel, Kobdilj, noem maar op. Het is zeer de moeite waard om daar een keer kijkje te gaan nemen.

NOVI SLOVNIČNI PRIROČNIK

Obveščamo vas, da je izšel nov priročnik Rade Lečič z naslovom **Osnove slovenskega jezika**, v katerem so na enostaven način razložena pravila slovenskega jezika. Poleg preglednic je v knjigi kar 160 fotografij z motivi iz vse Slovenije. Knjigo, ki stane 30 EUR, lahko naročite pri založbi Gaya na e-naslovu: intermedija@siol.net

We attenderen u op een boek van Rada Lečič, "**Osnove slovenskega jezika**", waarin de basisprincipes van de Sloveense taal worden uitgelegd. Bovendien bevat het boek veel fotomateriaal uit en over Slovenië.

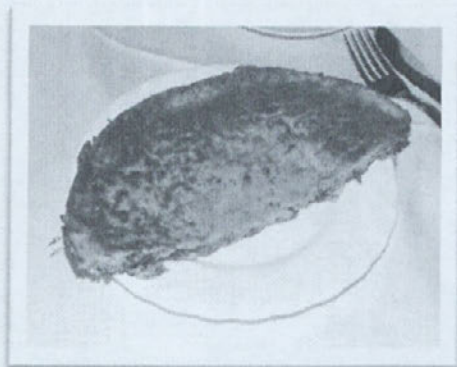
Prijs: € 30. Voor informatie kunt u contact opnemen met uitgeverij Gaya: intermedija@siol.net

RECEPT – FRTALJA

Frtalja je slovenska narodna jajčna jed, pod tem imenom poznana predvsem v primorski kuhinji.

Frtaljo naredimo iz stepenih jajc, moke in različnih zelišč ter različnih dodatkov. Pri frtaljah je pomembno, da prevladujejo zelišča, ki morajo biti čim bolj sveža. Ko zmešamo sestavine, spečemo frtaljo v visoki ponvi, v kateri smo predhodno razgrela maščobo (po navadi mast ali olje). Dobra frtalja mora imeti končno debelino vsaj enega centimetra.

RECEPT - FRTALJA

Frtalja is een soort omlet en onder deze naam vooral bekend in de streek van Primorska.

Frtalja is gemaakt van geklopte eieren, meel, verse kruiden en indien gewenst andere specerijen. Kruiden moeten de smaak overheersen en moeten vers zijn. Van de ingrediënten wordt een beslag gemaakt die gebakken wordt in een koekenpan met hete olie. Een goede frtalja is ongeveer 1 centimeter dik.

POTREBUJEMO:

2 veliki jajci

3 žlice moke

3 žlice mleka

šopek divjih

špargljev

sol

popper

olivno olje ali maslo

*po želji na osebo 2

rezini pršuta

Frtalja z divjimi šparglji

Na olivnem olju ali maslu najprej prepražimo na trakove narezan pršut. Dodamo nalomljene šparglje in jih nekaj minut dušimo. Pazimo, da jih ne zmečamo preveč. Jajca razmešamo z moko in mlekom in testo začini. Prelijemo šparglje in najprej zapečemo na eni strani, potem pa frtaljo obrnemo in zapečemo še na drugi strani. Ko je pečena, jo narežemo ali pa celo zvrnemo na krožnik. Postrežemo s solato. Šparglje lahko nadomestimo s koromačem.

INGREDIËNTEN:

2 eieren

3 eetlepels bloem

3 eetlepels melk

bosje (wilde)

asperges

zout

peper

olijfolie of boter

*tip van de kok: voeg

per persoon 2

plakken in reepjes

Frtalja met asperges

In Slovenië zijn wilde asperges in het voorjaar volop verkrijgbaar, maar gewone groene asperges kunnen ook.

Eerst bakken we de in reepjes gesneden ham. We voegen de gebroken asperges toe en laten deze enkele minuten bakken. Opletten, dat ze niet te zacht worden. Van eieren, bloem, melk en specerijen maken we een beslag en gieten dit over de asperges. Als de onderkant gebakken is, draaien we frtalja om en bakken we nog de bovenkant. Serveer frtalja heel of in stukjes gesneden op een bord, samen met een groene salade.

In plaats van asperges kunt u ook venkel nemen.

ŠALE

:)

Kemična analiza ženske

Kemični element	Ženska
Kemični simbol	Že
Odkril	Adam
Atomska teža	Optimalna 60 kg, obstajajo pa tudi izotopi, ki variirajo od 40 do 250 kg
Pogostost pojavljanja elementa	Večje količine se lahko najdejo v urbanih središčih, vendar pa kemično čistejše primerke najdemo le v oddaljenih hribovskih območjih
Fizične lastnosti	Površina je običajno premazana z barvo ali kremo. Javlja se v vseh agregatnih in drugih stanjih. Zavre naenkrat, zamrzne brez razloga. Topi se, če uporabimo pravi postopek
Pogosta uporaba	Uporabljajo se predvsem kot okras, posebej v bogataških vilah, ob bazenih in v dragih športnih avtomobilih. Je odlično zdravilo za sprostitvev in zelo učinkovito sredstvo za čiščenje

<p>Kemične lastnosti</p>	<p>Lahko se spaja z zlatom, srebrom in drugimi plemenitimi in polplemenitimi kovinami ter z dragim kamenjem. Absorbira velike količine dragih materialov. Lahko nenadno eksplodira, in sicer brez predhodnega opozorila ali znanega razloga. Ne topi se v vodi, vendar se ji trdota znatno zmanjša, če se raztaplja s kvalitetnim alkoholom. Je najučinkovitejši poznani element za vpijanje denarja. Kot element se zelo redko nahaja v čistem deviškem stanju</p>
<p>Izvršeni poskusi</p>	<p>Obarva se rdeče, ko jo presenetimo brez embalaže. Obarva se zeleno, ko se znajde poleg boljšega primerka.</p>
<p>Nevarnost</p>	<p>Je zelo nevaren element, razen v rokah strokovnjaka, ki ima pravo orodje. Ilegalno je imeti več kot eno. Lahko jih posedujemo tudi več, vendar le pod pogojem, da jih hranimo na različnih lokacijah in pazimo, da ne pride do neposrednega stika med posameznimi elementi</p>

Nekaj novih načinov izražanja

GLEDE ŽENSK: [Ženski se ne reče več, da je *dobra mrha*,
ampak da je le *estetsko harmonizirana*]

[Ne reče se, da ima ženska *preveč vsajenega silikona*,
ampak da je *medicinsko obogatena*.]

[In ne reče se, da je *preveč namazana*,
ampak da je *kozmetično prenasičena*.]

IN GLEDE MOŠKIH:

[Moški niso *pijani*, ampak so *kemijsko intoksicirani*.]

[In če butasto gledajo v kuhinji, niso *neumni*,
ampak so v *drobnem razkoraku s pametjo*.]

[In če *ne znajo kuhati*, pomeni to samo,
da so *mikrovalovno usmerjeni*.]

PA ŠE NEKAJ:

Tudi v Komunalni dejavnosti in pri
obrtnikih so spremembe.

Pogrebništvu se ne reče več
pogrebništvo, ampak *zaključna
dela v zdravstvu*.

...in *Dom za
upokojence -
Predjamski grad*.

Komaj poročeni ženin se izpove svoji nevesti:

"Pred poroko sem ti nekaj zamolčal, pa me preveč stiska pri srcu in ti moram priznati: Imam išias, gastritis, hepatitis, dermatitis, angino pektoris..."

"Ali je sploh kaj, česar nimaš?" ga vpraša nevesta.

"Zob nimam!" odgovori ženin.

Nevrotik je tisti, ki gradi gradove v oblakih.

Psihotik je tisti, ki tam živi.

Psihoterapevt je tisti, ki pobira najemnino.

Rumene zobe imam. Kaj naj storim?

"Nosite kravato zelene barve z rdečimi pikami."

"Kolega, slišal sem, da na pacientih izvajate novo šok terapijo!"

"Ja, vnaprej jim pošiljam račune!"

V ordinacijo prižvižga pacient in reče psihiatru:

"Doktor, jaz mislim, da sem ptič!"

"Kar odletite nazaj v čakalnico, jaz pa bom poklical v bolnico, da vam pripravijo gnezdo."

*"Ni več dvoma,"
je rekel doktor pacientu,
"zastrupljeni ste bili!"*

*"S čim vendar?"
je vprašal pacient.*

"To bo pokazala obdukcija!"

*"Doktor, simulant iz
sobe 50 je umrl."*

*"No, sedaj je pa
resnično pretiraval."*

Starejša dama je prišla k lepotnemu kirurgu in ga vprašala:

"Doktor, ali me lahko polepšate?"

"Žal mi je, toda obglavitve so v naši državi prepovedane."

*Ko so pripeljali ponesrečenko, jo je doktor pregledal in
narekoval sestri:*

*"Odrgrnine po rokah, počeno drugo rebro levo, zlom
levega gležnja."*

V tem trenutku se ponesrečenka prebudi.

"Koliko ste stari?" jo vpraša doktor.

"Dvaindvajset let."

"Sestra, napišite še: 'Motnie v spominu'."

*"O, mlada gospodična. Vedno, kadar vas vidim,
kako se smejite, vas želim povabiti k sebi."*

"Ste samski?"

"Ne, zobozdravnik sem."

De vereniging is opgericht op 7 juli 1991 en is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, die zich ten doel stelt op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië te bevorderen. De vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoeting tussen Nederlanders en Slovenen en wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats voor de Slovenen in Nederland zijn. (uit artikel 2 van de Statuten)

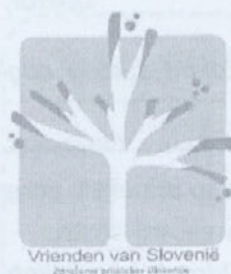
BESTUUR

Voorzitter en peningmeester - predsednik en blagajnik

Mojca Nodelijk Guštin
Margrietsraat 1
4566 AN Heikant

☎ 0114 313 649

✉ blagajnik@lipa-online.org

Secretaris – tajnik

Tanja Mlaker
De Louterlaan 3
3527 KM Utrecht

☎ 030 244 50 93

✉ info@lipa-online.org

Lid- član

Maarten Dragt
Looiersveld 40
5121 KE Rijen

☎ 0161 231628

✉ mjdragt@planet.nl

Vrienden van Slovenië
Zaoužnje prijateljev Slovenije

ZBOR ČLANOV IN SLOVENSKI PIKNIK

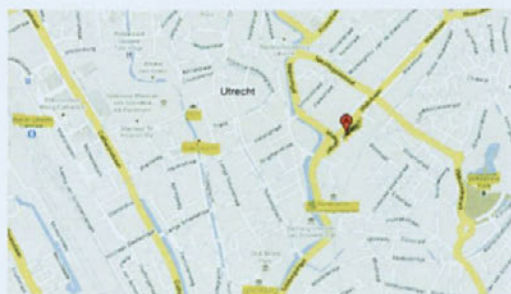
LEDENVERGADERING EN SLOVEENSE PICKNICK

27. 6. 2010

14.00 - 17.00

MALIEBAAN 13

UTRECHT

**ZA DOBRO VOLJO IN RAZVEDRILLO
BODO POSKRBELI -**

OPTREDEN VAN SLOVEENSE GROEP:

“KRAŠKI KOMEDIJANTI” SEŽANA

CENA - PRIJS :   LEDEN - ČLANI: 5 EUR   NEČLANI - NIET LEDEN: 10 EUR
PRIJAVE PRI MOJCI - AANMELDEN BIJ MOJCA:

☎ 0114 313 649

✉ FAM.NODELIJK@HETNET.NL